

MATÈRIA

ENCONTRE NOVES FRONTERES DE LA CIÈNCIA,
L'ART I EL PENSAMENT

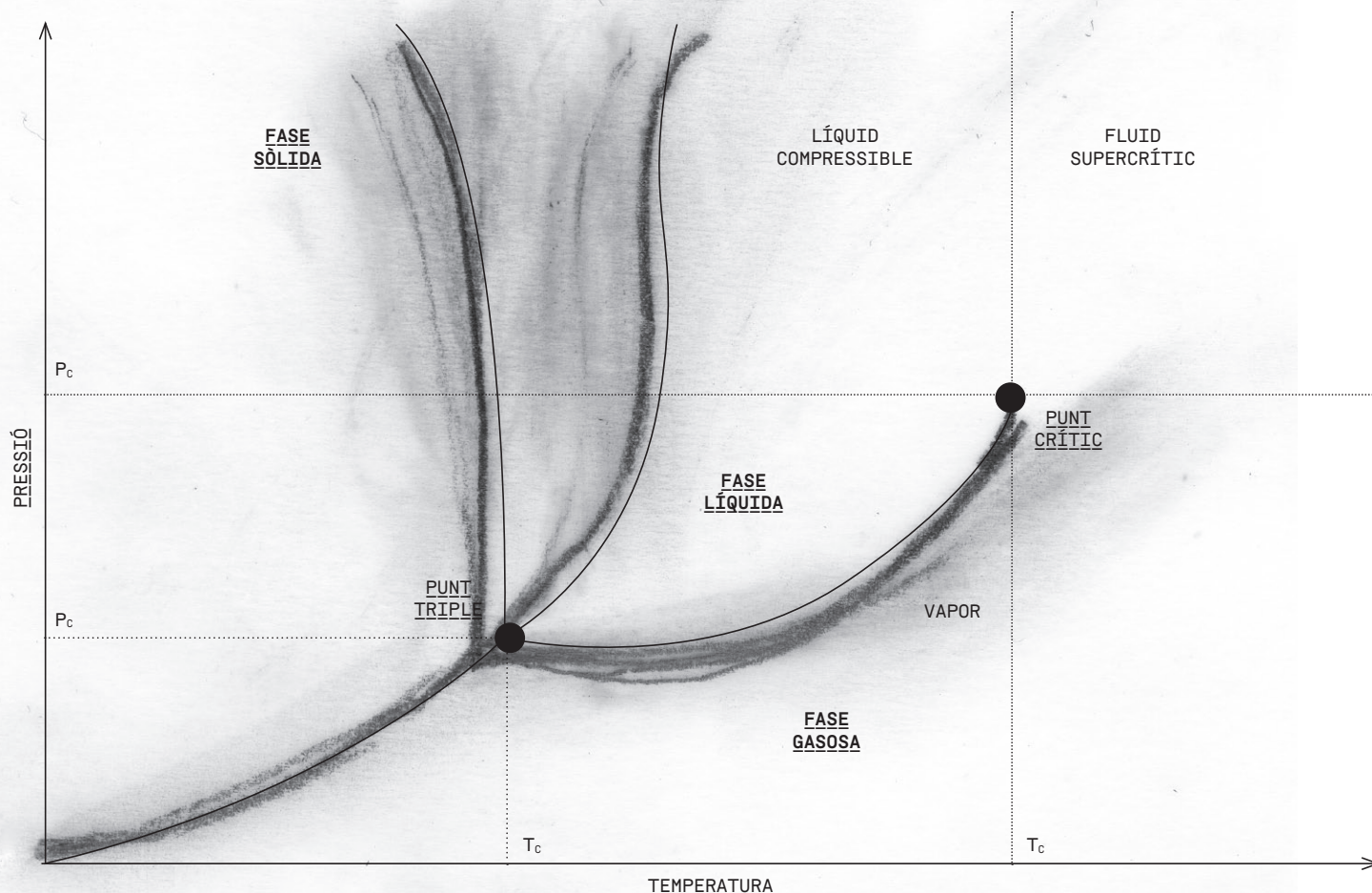
Pere Castells, Pere Planagumà, Gulalab,
Rubén García, Cristina Miranda,
Matteo Ciastellardi, Elies Molins,
Valérie Bergeron, Javier Peña, Curro Claret,
Marcel·lí Antúnez Roca, Irene Lapuente,
Ramon Sangüesa, Patricia Homs, Paula Fonollà,
Victoria Vesna, Oron Catts, Amy Rowat,
Clara Boj, Diego Díaz, Josep Perelló

30 DE SETEMBRE
1 I 2 D'OCTUBRE
DE 2010

RECONEGUT AMB 1 CRÈDIT DE LLIURE
ELECCIÓ PER LA CACG DE LA UB
INSCRIPCIÓ GRATUÏTA I INFORMACIÓ:
ciencia.cultura@gencat.net

ARTS SANTA MÒNICA
LA RAMBLA, 7

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

MATÈRIA
ENCONTRE NOVES FRONTERES DE LA CIÈNCIA,
L'ART I EL PENSAMENT

Un any més, convidem un conjunt de personalitats locals i internacionals provinents del món de la ciència i les humanitats a tractar una temàtica concreta des d'una perspectiva multidisciplinària.

Aquesta vuitena edició dels encontres es replanteja el concepte de matèria des de diverses perspectives culturals i de coneixement, que inclouen camps de la física, la biologia, la química, les noves tecnologies, el disseny, l'art i la cuina. També s'hi abordarà el concepte de matèria tova, que és aquella que pot canviar dràsticament d'estat (gas, líquid o sòlid) i de propietats fisicoquímiques amb tensions externes relativament febles.

La reflexió sobre una matèria dúctil i transformable en un sentit ampli permetrà establir ponts de diàleg entre disciplines a través de tallers, conferències i performances.

DIJOUS 30 SETEMBRE

19:00h Sala d'actes
Conferència-taller:
Cuina Volcànica
Pere Castells,
responsable de recerca
de la Fundació Alicia
Pere Planagumà, cap de
cuina del Restaurant
Les Cols

19:45h Sala d'actes
Conferència-taller:
Projecte E-pintxo
Gulalab

20:15h Terrassa
Intervenció sonora:
Additiu sonors
per a una dimensió
interculinària
Rubén García, biòleg i
artista sonor

Presentació del llibre
Certesa simulada,
darrera edició dels
encontres

DIVENDRES 1 OCTUBRE

16:30h Sala d'actes
Taller: Les coses amb
codis_Qr
Cristina Miranda,
professora de Belles
Arts a la Universidad
del País Vasco (UPV-
EHU) i investigadora
externa a l'Internet
Interdisciplinary
Institute (IN3),
Universitat Oberta de
Catalunya (UOC)
Matteo Ciastellardi,
investigador a l'IN3-
UOC

18:00h Sala d'actes
Conferència:
Simetria i frustració
Eliés Molins, cap
del Departament de
Cristal·lografia de
l'Institut de Ciències
de Materials de
Barcelona (ICMAB-CSIC)

18:45h Sala d'actes
Conferència-taller:
Materials actius i
Materioteca
Valérie Bergeron,
directora d'estratègia
de Mater, Centre de
Materials del FAD
Javier Peña, director
científic de Mater,
Centre de Materials del
FAD

19:30h Sala d'actes
Conferència: Fora de
control
Curro Claret,
dissenyador industrial

20:15h Espai Balcó
Conferència-acció:
Matèria sistemàtica
Marcel·lí Antúnez Roca,
artista

DISSABTE 2 OCTUBRE

11:00h Sala d'actes
Taller: Matèria
expositiva
Irene Lapuente,
coordinadora
del projecte Expolab
i directora de La
Mandarina de Newton
Ramon Sangüesa,
professor de la
Universitat Politècnica
i promotor de Citilab
Cornellà

16:00h Espai Laboratori
Taller: Cuinar ciència.
Matèria condensada
Patricia Homs i Paula
Fonollà, Àmbit de
Ciència d'Arts Santa
Mònica

17:30h Sala d'actes
Conferència: Sounds
of Thinking -- Mind
Matters*
Sons del pensament --
Matèries de la ment
Victoria Vesna,
directora de l'UCLA
Art|Sci Center i
directora de recerca
a Parsons, Art Media
Technology

18:15h Sala d'actes
Conferència: Life as a
Raw Material. How to
Consider
Bio-Matter?*
La vida com a material
primari. Com considerar
la biomatèria?
Oron Catts, director de
SymbioticA, University
of Western Australia

19:00h Sala d'actes
Conferència: Form and
Function: Coexisting
States of Matter in
Soft, Biological
Materials*
Forma i funció. Estats
coexistents de la
matèria en materials
tous i biològics
Amy Rowat, Department
of Physics and School
of Engineering and
Applied Sciences,
University of Harvard

19:45h Sala d'actes
Taula rodona de cloenda
Modera: **Josep Perelló**,
director de l'encontre

TOTS ELS DIES

Instal·lació sonora:
Discursos líquids
Clara Boj i Diego Díaz,
artistes

*
Conferències amb servei
de traducció simultània

PERE CASTELLS és llicenciat en Ciències Químiques per la UB. El 1980 inicia la seva etapa com a professor a l'Institut Molí de la Vila de Capellades, on exerceix entre altres el càrrec de director entre el 1991 i el 2000. Ha impartit nombrosos cursos de formació en l'àmbit científic i també ha format part de grups d'investigació de diversos projectes educatius europeus. És coordinador i autor de llibres de text de Química de Batxillerat de l'editorial McGraw-Hill. El 2003 comença a col·laborar amb l'equip d'investigació d'elBullitaller i des del 2004 és el responsable del Departament de Recerca Gastronòmica i Científica de la Fundació Alícia. És membre de la junta de l'ACCA (Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació) i d'INDAGA (Xarxa Temàtica sobre Innovació, Investigació i Desenvolupament Aplicat a la Gastronomia), i col·labora a la revista *Investigación y ciencia*. L'any 2010 ha comissariat amb Josep Perelló l'exposició «Matèria condensada. Cuinar ciència», a l'Arts Santa Mònica, i ha col·laborat en l'organització del curs «Science and Cooking» amb la Universitat de Harvard.
<http://www.alicia.cat>

PERE PLANAGUMÀ és tècnic especialista en hostaleria i turisme per l'Escola d'Hostaleria i Turisme Sant Narcís de Girona. Té el títol de sommelier per la Fundació Universitat de Girona i ha col·laborat amb el Fòrum Gastronòmic d'aquesta ciutat. Del 1994 a 1998 ha estat cap de cuina del restaurant El Celler de Can Roca. Ha fet estades a elBulli i al restaurant Mas Pau d'Avinyonet de Puigventós, així com a diversos restaurants d'Itàlia i França. Actualment és el cap de cuina del Restaurant Les Cols, a Olot, que enguany ha obtingut la seva segona estrella Michelin.
<http://www.lescols.com>

GULALAB vol ser un espai de reflexió interdisciplinària sobre les relacions entre alimentació i art des de moltes perspectives. Ens fascinen les receptes impossibles de la cuina futurista, les pràctiques socials associades a l'acte de menjar, la intel·ligència artificial a la cuina d'avantguarda... Hi ha una cosa, però, que volem evitar: no volem ser un receptari ni una guia de restaurants.
<http://www.gulalab.org>

RUBÉN GARCÍA és biòleg, artista sonor i comissari independent amb base a València. Des de mitjans dels 90 ha explorat diverses aproximacions a la creació sonora, sobretot la captura de fenòmens acústics a través de gravacions ambientals i l'amplificació de sons que ens passen inadvertits o ens resulten inaudibles. El seu interès se centra en el poder del so per si mateix i el seu potencial com a material brut per a la creació. És director del segell Eozoön i comissari d'art sonor al festival Observatori, i coordina el cicle de concerts ((VIBRA)) a l'Octubre Centre de Cultura Contemporània de València. Ha realitzat diversos tallers i instal·lacions tant a Espanya com a l'estranger i ha treballat en diversos projectes de dansa contemporània.
<http://www.observatori.com>

CRISTINA MIRANDA és doctora en Belles Arts per la Universidad del País Vasco (UPV-EHU), i actualment és professora al Departament de Pintura de la Facultat de Belles Arts d'aquesta universitat. Té un títol de postdoctorat com a Associat de Recerca Avançada al Planetary Collegium de la Universitat de Plymouth i un Màster en Disseny Industrial (DZ-BAI, centre de disseny basc). És una col·laboradora externa del grup de recerca en Cultura Digital de l'IN3 (Internet Interdisciplinary Institute), a la UOC (Barcelona), i W-Fellow al Programa MacLuhan de Cultura i Tecnologia de la Universitat de Toronto (en els projectes Global Art, WiredBook i Electronic Margin and Point of Being). El seu focus d'interès i recerca es troba, d'una banda, en la intersecció de l'art, el disseny científic i les tecnologies digitals personals en les realitats augmentades, i, de l'altra, en la qüestió de l'impacte de la cultura digital i la tecnologia en l'art i viceversa.

<http://in3.uoc.edu/web/IN3/recerca/grups/grups.html?idFitxa=25>

MATTEO CIASTELLARDI va doctorar-se al Departament de Disseny Industrial i Comunicació Multimèdia del Politecnico de Milà, després de fer un màster en Filosofia a la Universitat de Milà. Actualment està a càrrec del curs «Nous llenguatges en ciències de la informació», com a professor adjunt a la mateixa universitat. D'una banda ha adquirit un marc crític i filosòfic per abordar la investigació i, de l'altra, ha desenvolupat un enfocament pragmàtic, inspirat en el disseny comunicatiu i en les ciències de la informació. Els dos aspectes li han permès fertilitzar metodologies de recerca encreaudes.

<http://in3.uoc.edu/web/IN3/recerca/grups/grups.html?idFitxa=25>

ELIES MOLINS és professor d'Investigació del Departament de Cristal·lografia de l'Institut de Ciència de Materials de Barcelona (CSIC). Els seus interessos se centren en els aerogels, les interaccions intermoleculars i l'espectroscòpia de Mössbauer. És investigador principal de diversos projectes nacionals i europeus, i també d'altres encarregats per empreses com Carburos Metàlics, Hewlett-Packard i diferents laboratoris farmacèutics. Ha treballat en centres d'investigació com ara la Technische Universität München, a Alemanya, i el Laboratoire Léon Brillouin i la Universitat Henri Poincaré Nancy 1, a França, entre d'altres. És membre de l'American Chemical Association (ACS) i del Comitè Executiu de la World Federation of Scientific Workers.

<http://www.icmab.es>

VALÉRIE BERGERON és arquitecta, diplomada a la Unitat Pedagògica d'Arquitectura de Nanterre, a París. Ha col·laborat amb Gae Aulenti tant a París com a Barcelona des del 1984 en projectes arquitectònics i museístics, i també amb Vittorio Gregotti a Milà i Beth Galí en projectes de disseny industrial. Actualment és directora d'estratègia de Mater, el centre de materials del FAD, a Barcelona, on s'encarrega de la relació amb professionals del disseny i l'arquitectura per a la recopilació de materials innovadors i lidera les activitats de creació de la xarxa internacional de materialoteques. Ha coordinat l'exposició «Mater in progress. Nous materials, nova indústria» (FAD, 2008).

<http://www.materio.es>

JAVIER PEÑA és doctor en Ciències per la Universitat Politècnica de Catalunya i professor assistent al Departament de Ciència dels Materials i Enginyeria Metal·lúrgica d'aquesta universitat. També és professor i cap de l'Àrea de Ciència i Tecnologia de l'escola superior de disseny Elisava. S'encarrega de la relació amb centres tecnològics i de recerca per a la recopilació de materials innovadors i lidera les activitats de consultoria i desenvolupament de projectes. Ha estat comissari de l'exposició «*Mater in progress*. Nous materials, nova indústria» (FAD, 2008). És director de la Materialoteca del FAD.
<http://www.fad.cat/Projects/view/23>

CURRO CLARET va estudiar disseny industrial a l'escola Elisava i al Central Saint Martins College of Art & Design, a Londres. En tornar de Londres, va treballar en diferents estudis de disseny i arquitectura abans d'establir-se pel seu compte. Des d'aleshores ha dissenyat objectes, productes, mobles, happenings i «coses» diverses tant per a empreses com per a institucions, galeries i particulars, com ara Bultzaki, Camper, Cha-Cha, Formica, Zicla, l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya i la Galeria h2o. És professor de disseny industrial a l'escola Elisava i participa en tallers i workshops en altres centres i països. El seu treball ha aparegut en nombroses publicacions internacionals, com *The Design Encyclopedia*, de Mel Byars (MOMA, 2004), i ha estat guardonat amb premis com el Premio Diseño Contra la Pobreza y Exclusión Social 2010 del Ministerio de Cultura, el Premi Disseny per al Reciclatge 2009 de la Generalitat de Catalunya i el Red Dot Award 2008.
<http://www.curroclaret.com>

MARCEL·LÍ ANTÚNEZ ROCA és internacionalment conegut per les seves performances mecatròniques i per les seves instal·lacions interactives. Els seus treballs s'han presentat en festivals, galeries, museus i teatres de més de quaranta països d'arreu del món, com ara La Villette de París, l'ICA de Londres, el FILE de São Paulo, el DAF de Tòquio, el DOM Cultural Center de Moscou, el DEAF de Rotterdam, l'Ars Electronica de Linz o el Performing Arts de Seül. Des dels anys vuitanta, la seva obra s'ha centrat en el tema de la condició humana, en un primer moment des de la performance tribal del col·lectiu La Fura dels Baus, grup del qual fou fundador, coordinador artístic, músic i performer des del 1979 fins al 1989, i després en solitari. Els últims cinc anys Marcel·lí Antúnez ha treballat en el projecte *Membrana*, i actualment està desenvolupant la performance interactiva *Cotrone*, una coproducció italo-catalana.
<http://www.marceliantunez.com>

IRENE LAPUENTE és la fundadora i directora de La Mandarina de Netwon, una empresa de Barcelona que desenvolupa projectes de comunicació i divulgació de la ciència i la tecnologia. Va idear i dirigir el projecte Expolab (<http://expolab.net>), una col·laboració entre Citilab i el Tech Museum of Innovation de Califòrnia per a la creació de processos expositius participatius en ciència i tecnologia. Ha desenvolupat formats i programes de divulgació per a la televisió amb la BTV i altres entitats i participa en iniciatives amb diversos centres de recerca com el Centre Nacional de Nanotecnologia. És llicenciada en Física per la UB i té un postgrau en Comunicació de la Ciència i Pedagogia a la UPF i a la UPC. Ha realitzat tasques museogràfiques al CosmoCaixa, de Barcelona, i ha rebut el Premi a l'Excel·lència Excite.
<http://www.lamandarinadenewton.com>

RAMON SANGÜESA és doctor en Informàtica (Intel·ligència Artificial) per la UPC (1997) i màster en Comunicació de la Ciència per la UPF (1997). És professor titular de Llenguatges i Sistemes Informàtics a la Facultat d'Informàtica de Barcelona (UPC), de la qual va ser vicedegà d'innovació durant sis anys. És investigador visitant del Center on Organizational Innovation de la Universitat de Columbia (Nova York) i Senior Fellow de l'Strategic Innovation Lab de l'Ontario College of Art and Design (Toronto, Canadà). Actualment és director d'innovació al Citilab Cornellà i coorganitzador dels tallers sobre institucions culturals 2.0.
<http://citilab.eu>

PATRICIA HOMS és llicenciada en Biologia i Filosofia per la UB i posseeix el Diploma d'Estudis Avançats en Ecologia. Actualment elabora la seva tesi doctoral sobre pensament ecològic a la Facultat de Filosofia (UB) i està acabant el Màster d'Antropologia i Etnografia a la mateixa universitat. Els seus interessos se situen en la frontera entre les ciències socials, les ciències naturals i l'art; en la intersecció d'aquestes disciplines desenvolupa tasques a l'Àmbit de Ciència d'Arts Santa Mònica, en el marc del conveni entre la Universitat de Barcelona i Arts Santa Mònica.
<http://www.artssantamonica.cat>

PAULA FONOLLÀ és llicenciada en Biologia per la UB i posseeix el Diploma d'Estudis Avançats en Ecologia. Actualment està realitzant el màster en Agroecologia impartit per la Universidad Internacional de Andalucía i l'Instituto de Sociología y Estudios Campesinos de Còrdova. El seu treball se situa en l'àmbit de l'agroecologia com a nou paradigma científic on interactuen tant la dimensió ecològica i tècnico-productiva com la dimensió social, cultural, política i econòmica. Actualment, i com a tesina del màster, du a terme, juntament amb l'associació d'agricultors agroecològics de la Garrotxa Tràmec, tasques de dinamització i reflexió interna de grup enfocades a la construcció d'un sistema d'aval agroecològic participatiu.
<http://www.artssantamonica.cat>

VICTORIA VESNA és una artista multimèdia, catedràtica i presidenta de l'UCLA Department of Design | Media Arts i directora del centre Art|Sci al California Nanosystems Institute (CNSI). També és professora visitant i directora de recerca al Parsons Art, Media + Technology (AMT), de Nova York. La seva obra es pot definir com una investigació creativa i experimental a mig camí entre la ciència i la tecnologia. Amb les seves instal·lacions explora de quina manera les tecnologies de la comunicació afecten el comportament col·lectiu i com canvia la percepció de la identitat amb la innovació científica. Ha mostrat la seva obra en més d'una vintena d'exposicions individuals i més de setanta col·lectives; ha publicat nombrosos treballs i ha participat en més d'un centenar de conferències els darrers deu anys. Ha editat el llibre *Database Aesthetics: Art in the Age of Information Overflow* (Minnesota Press, 2007) i, juntament amb Margot Lovejoy i Christiane Paul, *Context Providers: Conditions of Meaning in Media Arts* (en premsa).
<http://www.victoriavesna.com>

ORON CATTS és artista, investigador i curador. Va ser investigador a la Harvard Medical School i professor visitant al Departament d'Art i Història de l'Art de la Stanford University i és professor visitant de Design Interaction al Royal College of Arts, a Londres. El 1996 va fundar el projecte Tissue Culture & Art, que actualment forma part de la col·lecció de disseny del MOMA de Nova York i s'ha exhibit internacionalment. L'any 2000 va cofundar SymbioticA, un laboratori de recerca artística que forma part de la School of Anatomy and Human Biology de la University of Western Australia. Sota la direcció d'Oron Catts, SymbioticA va obtenir el premi Ars Electronica Golden Nica in Hybrid Art l'any 2007 i va ser reconegut com a Centre of Excellence el 2008.

<http://www.symbiotica.uwa.edu.au>

AMY ROWAT és doctora en Física per la University of Southern Denmark i màster en Química a la Technical University de Dinamarca. Ha estat investigadora al Natural Sciences and Engineering Research Council del Canadà, al German Cancer Research Center i al Programa Internacional Human Frontiers Science. Actualment és una investigadora associada al Departament de Física i a la School of Engineering and Applied Sciences a la Universitat de Harvard. La seva recerca se centra en la ciència del nucli cel·lular com a matèria tova.

<https://www.seas.harvard.edu/news-events/publications/postdoc-profiles/amy-rowat>

CLARA BOJ i **DIEGO DÍAZ** entenen la seva activitat creadora com una part d'un procés investigador que barreja i contamina l'art contemporani amb la ciutat, el joc i els espais lúdics. Els seus últims projectes s'han centrat en la creació d'estratègies que redefneixen el concepte d'espai públic i activen la participació ciutadana mitjançant ressorts i mecanismes tant conceptuals com tecnològics. Les seves obres, instal·lacions, vídeos i investigacions s'han presentat en festivals i exposicions internacionals com Transmediale 2010 (Berlín), MobileFest09 (São Paulo), New Monsters (Lille), Ars Electronica 08 (Linz), Banquete (ZKM-Karlsruhe), Big Day Out (Austràlia), ISEA06 (San José, Califòrnia), ISEA04 (Hèlsinki), Feedback (La Laboral, Gijón) i el Daejeon Museum (Corea del Sud), entre d'altres.

<http://www.lalalab.org>

JOSEP PERELLÓ és professor agregat al Departament de Física Fonamental de la UB. És doctor en Física i estudia la dinàmica dels mercats financers dins de la disciplina anomenada *econofísica*. Ha dirigit els cinc darrers encontres «Noves Fronteres de la ciència, l'art i el pensament»: «Física de l'estètica» (2005), «Intel·ligència col·lectiva» (2006), «Fora d'equilibri» (2007), «En ressonància» (2008) i «Certesa simulada» (2009). Actualment és el responsable de l'Àmbit de Ciència d'Arts Santa Mònica per part de la UB. Des del setembre de 2009, l'espai Laboratori que coordina a l'ASM ha presentat les exposicions «Freqüències», d'Eugènia Balcells (setembre-novembre 2009, comissariada per Eulàlia Bosch), «Cultures del Canvi. Àtoms socials i vides electròniques» (desembre 2009-febrer 2010, comissariada per Josep Perelló i Pau Alsina), «Antàrtida. Temps de Canvi», de Mireya Masó (març 2010-juny 2010, comissariada per Alicia Chillida) i «Matèria Condensada. Cuinar ciència» (juliol 2010-novembre 2010, comissariada per Pere Castells i Josep Perelló).

<http://www.ffn.ub.es/perello>

<http://www.artssantamonica.cat>

_RTS S_NT_ MÒNIC_

MATÈRIA

ENCONTRES

NOVES FRONTERES
DE LA CIÈNCIA,
L'ART I EL PENSAMENT
VUITENA EDICIÓ

ARTS SANTA MÒNICA
30 DE SETEMBRE,
1 I 2 D'OCTUBRE DE 2010

Coordina i organitza:
Àmbit de Ciència, Arts Santa
Mònica, del Departament de
Cultura i Mitjans de Comunicació
de la Generalitat de Catalunya

Col·labora:
Universitat de Barcelona

Reconegut amb 1 crèdit
de lliure elecció per la
CACG de la UB

Inscripció gratuïta
i informació:
ciencia.cultura@gencat.net
<http://www.artssantamonica.cat>

ARTS SANTA MÒNICA
LA RAMBLA 7
08002 BARCELONA
T 93 567 11 10
DIMARTS A DIUMENGE
11.00H-21.00H
DILLUNS TANCAT
ENTRADA LLIURE
WWW.ARTSSANTAMONICA.CAT

Generalitat de Catalunya
**Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació**

UNIVERSITAT DE BARCELONA

